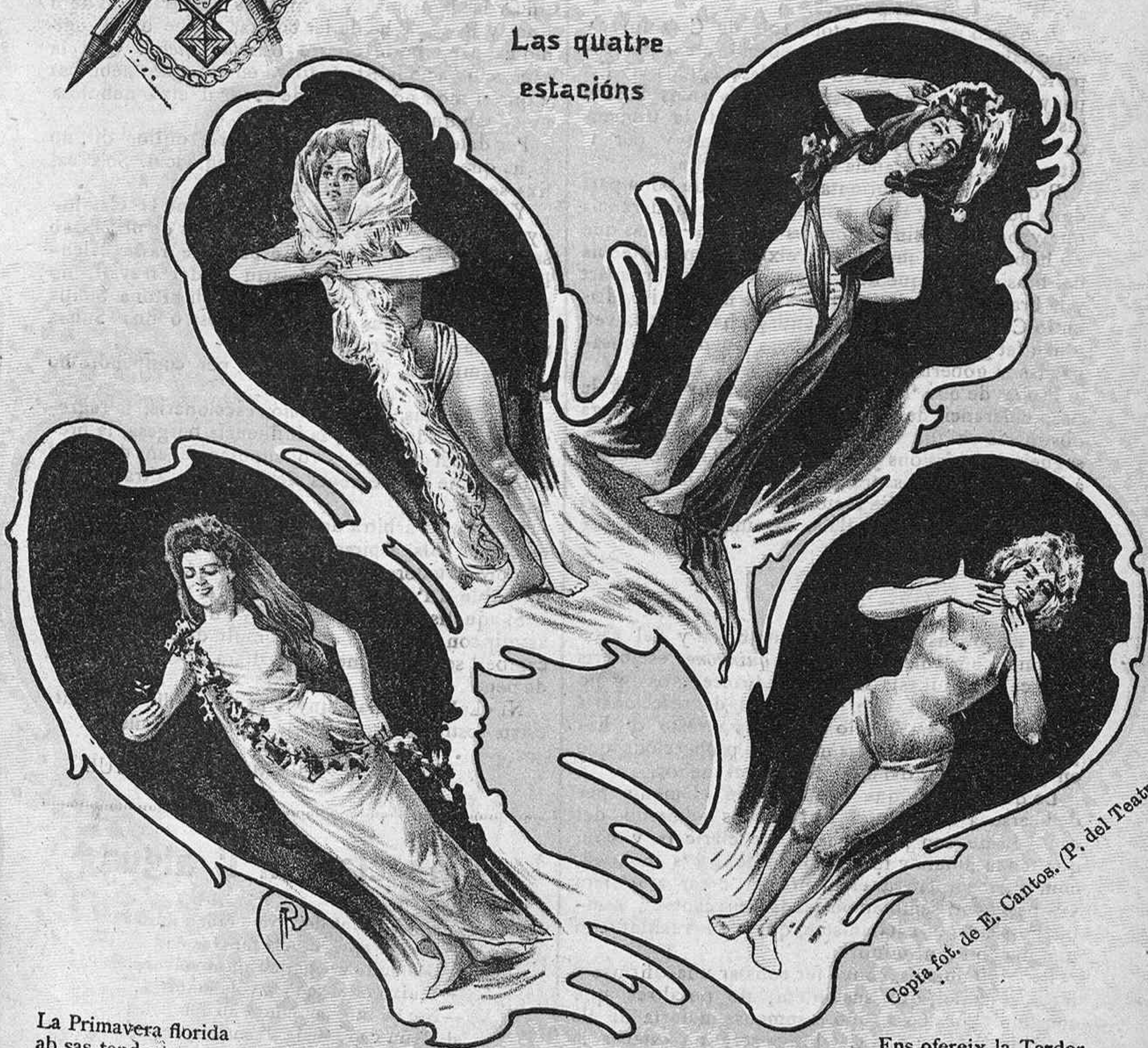

Las quatre estacions

La Primavera florida
ab sas tendròrs nos convida.

Brindans l' arderós Istiu
son abrassador caliu.

Y així 's demostra, oh lector,
que en lo nostre món de monas
las quatre estacions son bonas
quan las alegra l' amor.

Ens ofereix la Tardor
els dolsos fruyts de l' amor.

Y l' Hivern es grat y bell
si 's troba una bona pell.

Copia fot. de E. Cantos. (P. del Teatro).

Reaccionaris, may!

Convé fer'ho constar y convé al dir'ho, dir'ho benalt y sense defalliments. Els que pretenen que tots els que sustentem ideals particularistas som retrógrados y que 'ls que veyem la salvació del Estat en lo *self government* de las regions són reaccionaris, faltan á la veritat á dretas, cometen ab perfecta consciencia el pecat de calúnnia.

No negarém que aquí com fora d' aquí, els reaccionaris 's bellugan; no negarém que á Catalunya com al resto d' Espanya una part de la opinió —la que forman las classes adineradas— s' ha girat de cara á la Iglesia y fá l' aleta al clero y vá de brasset ab els enemichs del progrés.

Pero aixó no es patrimoni sols de Catalunya y del catalanisme; aquesta exarcebació actual del esperit religiós subsisteix en totas las regions d' Espanya, deguda per una part á que 'ls richs buscan instintivament en la Iglesia al remey de la tremenda lluyta social fruyt del industrialisme y per l' altra part á la ignorancia de la pobrissalla.

Proba de aquesta orientació clerical de bona part de la burgesía, n' es la desmesurada preponderancia que venen adquirint las ordres religiosas ab las que no hi há govern que s' atreveixi, la omnipotencia del bras clerical que de fet gosa avuy un fur apart y la bravuconeria de 'ls prelats que no fa gaires dias en lo Congrés católich de Santiago han alsat la veu y han fet gallarets reclamant pera sas mans consagradas la governació del Estat.

Proba de que 'l fanatisme gosa avuy encara la preponderancia de sos millors temps, n' es la cega obstinació ab que 'l poble espanyol va á las iglesias, segueix las missions y novenas, acut fervorosament á las profesions y sacraments, fa qüestió d' ordre públich lo traslado de rectors y vicaris y 's deixa esquilar mansament la llana ab indulgencias, suffragis y missas.

* *

No es donchs privativa de Catalunya y del catalanisme, com volen suposar els *quinyones* estaberts á Barcelona, aquesta afició á la idea religiosa y no están en lo just els que 'ns acusan de reaccionaris y clericals. Passa aquí lo que passa al resto d' Espanya; el mal té aquí las mateixas proporcions que en las restants provincias. Ni més ni menos.

Lo que hi há es que 'ls que tenen elements per dedicarse á las lluytas activas, els adinerats del catalanisme, son precisament els clericals y com que tenen diners y fundan periódichs y 's mohuen, com que comptan ab elements per crear atmósfera y 's bellugan, semblan portar la veu cantant, semblan esser tot el catalanisme, quan en realitat son una insignificant minoría.

Per aixó donchs, convé fer constar una afirmació transcendental, que sustentem, no nosaltres que som molt poca cosa, sino la inmensa majoría de 'ls catalans, aixó es; que Catalunya será un estat á la moderna ó no será.

En Xavier de Ricard quals opinions darrereras

han corregut aquestos dias per las columnas de 'ls periódichs centralistas, s' ha, donchs, equivocad de mitj á mitj.

S' ha fixat no més en lo que 's fixan els diaris *quinyones*; en lo que gallarejan *La Veu* y altres periódich *soi-disant* catalanistas y aixó li ha bastat per atribuir al catalanisme una direcció equivocada. L' ha cregut enemich de la idea lliberal, contrari á las aspiracions del proletariat, rémora de tot progrés; l' ha cregut encaminat al fanatisme, enamorat del *statu quo* dintre la qüestió social, y, res més lluny d' aixó.

* *

Sense desconeixer que certs periódichs catalanistas —els que més cridan— fan tot lo possible per donar la rahó á ne 'n Xavier de Ricard, y per justificar las beneyterias de 'n *Doys* ó las traicions de 'n Roca y Roca, s' ha de fer constar també que la opinió catalana no té encare *Gazeta Oficial*. Que la aspiració nacionalista 's trova en estat de nebulosa y que 'l mon nou qu' ha de surtir d' eixa nebulosa no se sab quina forma tindrà.

Per determinarla, per endavinarla millor dit, no hi ha que fer grans esforços d' imaginació. Sols cal fixarse en los signes del temps.

Y 'ls signes del temps 'ns dihuen que la Catalunya venidera ab sos centenars de mils de obrers, ab sa cultura europea, ab son esperit de rassa calculadora, freda y amiga de la pau y del treball, no pot esser may un Paraguay teocrátich ni una Sicilia fanatisada, sino una Bèlgica laboriosa ó una Suissa infinitament lliberal.

Una mica de lògica bastaría per compendre'ho aixís.

Aixís donchs, la orientació reaccionaria, la regressió á la Edat mitja, la influencia burgesa, la pretesa supremacia que 's vol suposar tenen dins del catalanisme els elements clericals, son altras tantas banalitats.

Catalunya, árbitra de sos destins, sería la primera en ofegar tals aspiracions y anular tals elements comprometedors de sa tranquilitat. Catalunya será un poble á l' altura de son temps ó no será.

Si aquells elements son avuy un escambell per assolir son ideal, (lo qual es molt discutible) l' escambell será lo primer que saltará d' una puntada de peu.

Ni «La Veu d' Catalunya» ni son acólit «Cu-Cut» están destinats á trepitjar la terra de promissió.

RAMON BERENGUER.

Més clar, ni l' aigua

- ¿Vols Met deixarme cinch duros?
- Perqué ¿qué 'n vols fer Gaspar?
- Los vull per comprar un revólver...
- Y aixó noy ¿que 't vols matar?
- No; ho faig per contá ab deu pelas si algún cop l' haig d' empenyar.

S. BRUGUÉS.

Un cas com un cabàs

(HISTORIETA SENSE PICARDIA)

V I I I

Vaig passar aquella nit tot capficat ab la idea de que pogués ser possible aquell cambi de targetas...

—Geroni!, 'm deya entre mi, ¡Geroni. . bona l' has feta! Si aquell parell de babaus s' han cambiat las entressenyas...

¡quina cara la senyora que vol tenir descendencia, quan se veurá ab un Sanat, quan se li descobri un Sensa!

¡Quin compromís, válgam Deu! si aquell comerciant trapella

al anarsen á viatjar deixa á la fogosa verge al costat de tot un Boch que, en qüestions de canalleta,

ve á ser un Guillermo Tell que sempre que tira, encerta!

¡Quin compromís, Deu piadós! ¡Quin compromís per l' agencia!...

La senyora 'm farà cárrechs si no vé lo qu' ella espera ó siga 'l fruyt desitjat y se li escapa la herencia.

En cambi, tindrà el senyor motius per móurem requesta, si de sa excursió al tornar troba... certas diferencias...

Nada!... es précis qu' al matí bon punt posi 'ls peus á terra, me n' hi vagi tot corrents y m' enteri ab gran cautela

de si al respectiu destino van arrivá 'ls dos subjectes.

Si aixís fos, res hi há que dir ¡que segueixi la comedia!

Mes ¡ah! si l' error hi fos es precis que á la carrera fassi un cambi de destins ans que hi hagi feyna feta,

al menys per la part de 'n Boch —res temo del pobre Sensa—

Resolt aixó, vaig dormirme lo que 's diu á «pierna suelta» fins que á las tres del matí un esbrunch dé campanetas

y un soroll de puntapeus en la porta de la agencia, me despertá... Vaig saltar del llit com una centella.

—¿Qui deu ser?— deya entre mi ¡si será la dama aquella

que, al trobarse defraudada vé á n' aquí á donarme guerra?

Res d' aixó. Era un noyet d' aquells de 'ls telefonemas que, escoltat pe 'l vigilant, venia ab la bicicleta...

—¿Qué hi há xicot? li vaig dir

—Hi há un *partie* de molta urgencia per vosté. .

—¡Vinga!... el llegesch y per poch no caich en terra...

«Ta mullé ha tocat el dos ab un tinent de reserva,

(Era á Reus *veranejant*)

's diu si son á Valencia»

Firmava l' oncle... —¡Jo 't toch!

Vaig dirme... ¡Aixó corre pressa! —

Y en efecte, á quarts de cinch prenía 'l tren de Valencia.

Lo pelegrinatje meu detrás ma cara meytat primer de Reus á Valencia després de Valencia... enllá, ompliria centas páginas ¡fora molt llarch d' explicar!

Bastará no més que digui que ab tot y anar com un llamp

darrera de la culpable per rentar ma honra ab sa sanch

á tall de modern Otelo,

quan vaig poguerla cassar

eram á .. Rio Janeiro

en qual circo de caballs

(pe 'l seductó abandonada)

la trobí fent salts mortals...

—¿Salts mortals? vaig dir .. ¡Donchs,

¡Bé prou qu' ella 's matará -déixala

Y vaig tornarme'n á Espanya

si no content, resignat,

petjant, al mitj any d' ausencia,

las escalas de la Fau.

Tot aquest temps, mon negoci es clar, va quedar plegat

puig si bé 'l mosso al principi

me l' anava trampejant,

després darrera una dona

el pobret va perdre 'l cap

y vaig enviarli 'ls despatxos

per *cabla*, determinant

que 's tanqués la meua agencia

fins que jo pogués tornar.

Ab sis mesos lluny, s' explica

que no 'n sabés ni un borrall

de 'ls dos encárrechs de marras;

del *merlot* y el *semental*.

Fins estava en la creencia

que 'l lapsus imaginat

ó siga 'l cambi de senyas,

no hauria tirat avant. .

Pro 'l jorn que de nou va obrirse

als clients lo meu despaig...

¡prou que vaig caure del burro!

¡Quin cas més gros va passar!

M. RIUSECH.

(SEGUIRÁ.)

FESTAS MAJORS

Tením lo gust de participar á las Societats de poblacions ahont se celebri **FESTA MAJOR**, que en la

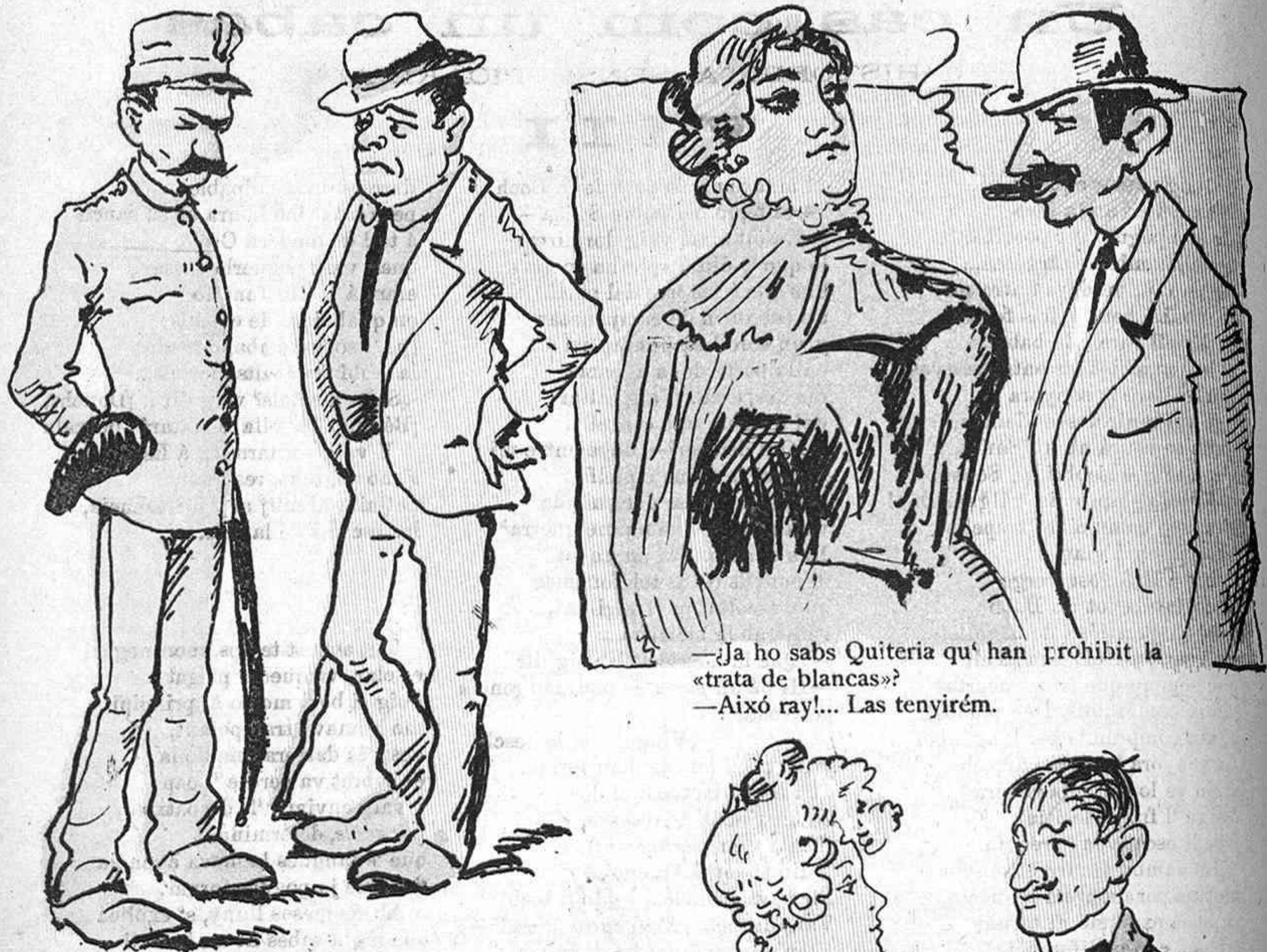
Litografía Barcelonesa de Ramón Estany Carrer de S. Ramón, 6,

trobarán un assortit inmens de cromos de totas classes, desde 'ls més senzills y económichs als de gust més refinat y artístich, propis pera la confecció de **Programas, Invitaciones, Titols de Soci, de Foras'er y de Abonat, etc., etc.**

Preus sumament reduhits

Novetat en carnets de totas classes

LLEYS NOVAS

—¿Ja ho sabs Quiteria qu' han prohibit la «trata de blancas»?
—Aixó ray!... Las tenyirém.

—Escolta Gutierras... ¿Tu sabs perquè trehuen las xicotas extranjeras?
—Tomal... pues para proteger la industria nacional.

Protegeixen á las *mocosas* de menos de vintiún anys. Pero als *mocosos* de quinze ¿qui ls protegeix?

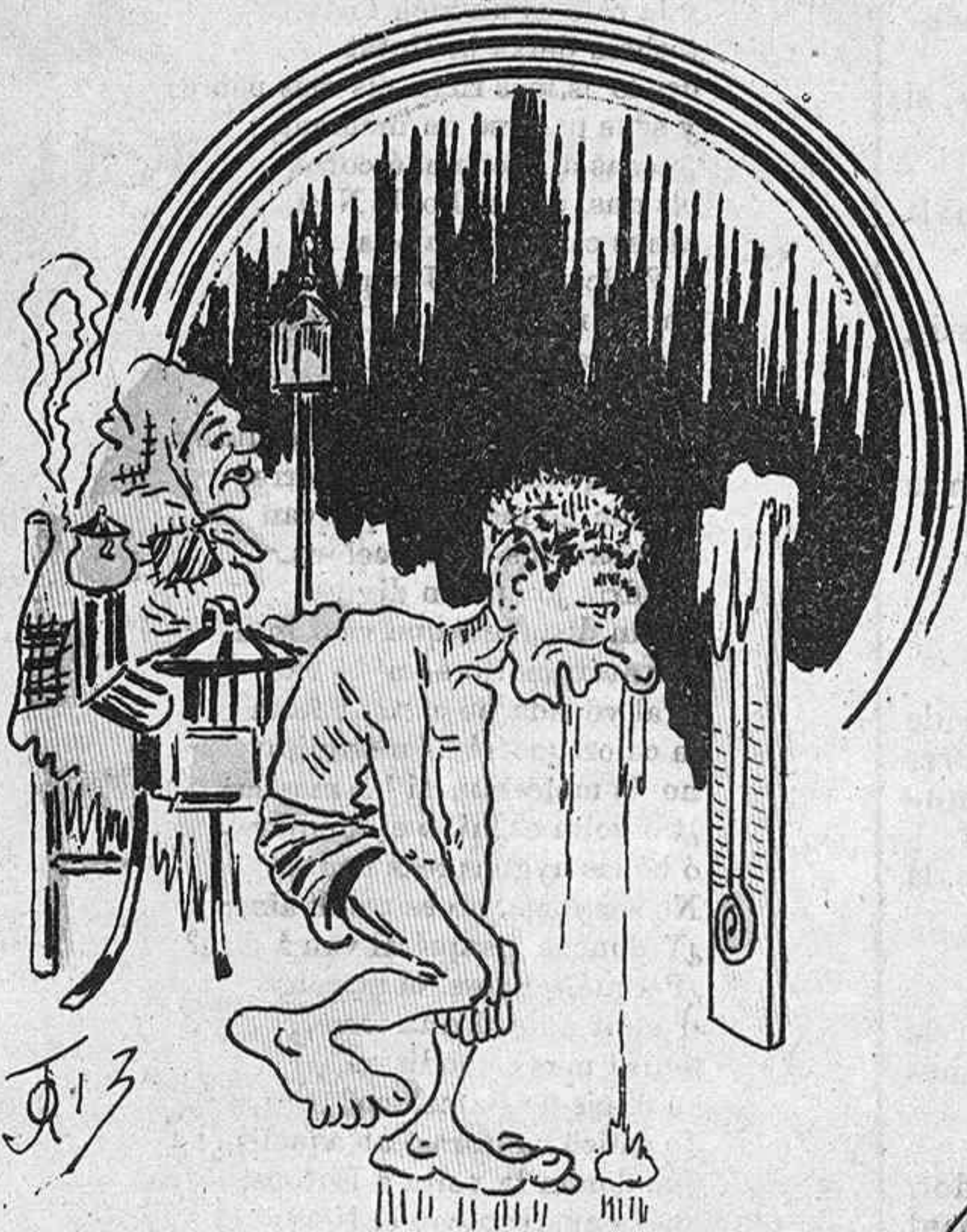

Sala

—Mon cher, je file vers mon pays. On défend notre séjour en Espagne...

—Si que ho sentol... ¡Ves com ho faig ara pe 'l francés!..., ¡Tant que m' agradava!

"SIMILIA SIMILIBUS GURANTUR"

Al que al hivern sempre plora
y que us explica á tot' hora
que al istiu sols s' está bé
¡feulo aná aixís pe 'l Jané!

Al que may está content
y sols per temperament
—¡Visca l' hivern! sempre diu...
¡feulo aná aixís al istiu!

ENTRE TRINXERAS

DIALECH

Tú Cigala; *teca* quina pell mes *barila* prenent c: fé.

—Hóstia, sí que ho es Llagosta, ¡Ay, si jo no fòs un *trinxa!*

—¿Qué farías?

—¿Qué faría? ¡Cristo! No val á badá, no es mala *jamba* ver ferli uns quadros dissolvents.

—¿Qué vols dir?

—D ixam encendre. Com si no m' entenguessis, eh, ¡Jo l' *abillés* d' uns quants *monissos!*

—Oh, uns quants ¿Si uns quants vols dir?

—No *gayres*, nó.

—No? bueno, ja li pagarèm. ¿Creus qu' es com la *Lleganyeta* que 'b quatre *perras?*...

—Tu *mutxela* eh; que no s' esbombi.

—Calla home, soch un secret..

—Si ho sentía el *Barretina!*...

—¿El llimpia botas?

—S; es el seu *pessa*. Es de l' *hóstia* home, es de l' *hóstia*. Densá que no cassa cigalas ab nosaltres que s' ha tornat molt curro. ¿No 'l veus que va mudat?...

—Si; per xó no 'ns saluda. ¡Com que ja es de la *ristocracia!*

—Si, pro per xó, jo li fregeixo.

—Ab qui?

—No t' ho dich? ab la *Lleganyeta*; èll es qui la manté y qui 'ls hi *abilla*, pro com ella está més per mi que per èll, ¿sabs?...

—Ja, ja.

—Mira; ahir mateix va regalarme aquet mocador, y després vam anar al Clavé á voltarla, y en acabant vam arribarnos á fer la copa á Cal Guenyo, y luego á sopar á Cal B. dò.

—¿Y ho pagá tot ella?

—Tu dirás; ¿no sabs que jo anava errant?

—Tu; *teca*; are s' aixeca aquella senyora.

—*Hóstia*, donchs á la *fitá*; hi vas tú?

—No; á tu 't toca are.

—A mi? ¡Ah! si, tens rahó ¿Ahont es are? ¡Ah! ja la veig.

—Li penja un monedero, mírala.

—Ja l' hi *calada* ja, adeu. ¡Ay! Creurias qu' hi vaig per forsa.

—Tira home, sense por...

—¡Ay! Me li agenollaría als peus. Ans que *bir-larli* 'l monedero, li rendiría 'l cor.

—Tira, tira, qu' encare hem de sopar.

—Tens rahó noy, ¿Vigila eh? Si sents rebombori, atansat.

—Ja ho sabs, sempre al teu costat, al *quite* per si tens una *cogida*. Amunt *Cigala*.

J. MONTABLIZ.

Epigrama

—Jo soch fill de Sant Martí—
deya un dia en Bartoméu,
parlant ab un seu cosí;
y son pare que ho sentí,
li digué:—No, qu' ets fill méu.

MARCH.

¡Ditxosa moda!

¡Quina manía s' ha extés fá alguns anys á Barcelona! Tant prompte arriba l' istiu y la calor es un xich forta, tothom deixa la ciutat desde 'ls més ríchs als més pobres y sens pararse un moment, ¡camas ajudeume! á corre, els uns, cap el Poble Nou, altres cap á Badalona á Vallcarca, als Josepets, Sant Andreu, Santa Coloma Hospitalet, Horta, Clot, San Gervasi de Cassolas... y altres se 'n van molt més lluny, pero aquells deixémlos corre; parlém no més dels que van pels entorns de Barcelona. Voldría jo que 'm digués algun d' aquets que va á fora, per quin motiu se n' hi van ¿Tal vegada no es tant forta la calor? ¿potsé 'ls mosquits, no 'ls molestan, ni las moscas? ¿tal volta es milló el menjar ó bé las ayguas mes bonas? No senyors... no es res d' aixó; ¿Y donchs perquè hi van á fora? ¿Perqué senyors, el mareig d' anar á llogá una torre, tenint més comoditats en el pis de Barcelona? Jo estíeh conforme ab aquells que donan la volta á Europa, ab els que van cap el Nort y ab els que van á molts pobles de dintre Espanya mateix; á buscá ene gías novas, pero vaja, aquets que van pels voltants de Barcelona, no sé qui es que s' atreveix á dir que alló es aná á fora si l' ayre y tot es igual, l' aygua en molts punts no es tant bo-el menjar es més dolent -na, comoditats no se 'n troban... Vaja, que per 'ná aqui aprop preferiria no móurem. Y aixis, anantme jo fent las preguntas y respostas, pensant hi anat, lligant caps com qui rumía la mostra, y al últim he deduhit que avuy tothóm se 'n va á fora, perque ananthi, creuhen molts que aixis segueixen la *moda*.

B. RAMÉNTOL.

IMPOSSIBLES

Per un pintor, pintar la cigonya.
Per un astrónom, veurer lo mon per un forat.
Per un ballador, ballar á la punta de un punxó.
Per un dentista, arrancar las dents de una clau.

RICART A. ORRIOLS.

LA DONA CATALANA

DIRECTORA: D. RIERA BATLLE.

LA DONA CATALANA

Poesia llegida en la inauguració del nou edifici del Centre Català de Sabadell.

Plaume lo véuret, dona catalana,
ornar aqueix casal ab ta presencia,
tant com me plau dessota 'l roure altívol
contemprar la gentil margaridoya
tota flayre y frescor y poesia,
missatgera del temps de la bonansa.

No es pas l' esclat duprés de la opulencia
qui t' ha enmenat assí, perxó m' hi agradas;
en altres llochs millor rumbejarias
ta fina cortesia y galanura,
ensempe que ta hermosor y la riquesa
de tos preuhats joyells; encar vals dona.

Tampoch es la dolsor de la musica
ni 'l pler y sensacions del gran teatre,
ni de la dansa l' atractiu suavíssim...
mes res d' aixó t' enmena vers l' antiga
casa payral hont te bressá ton ávia
y no obstant ¡quant de goig ton cor hi troba!

¡Quants recorts ben aymats! En cada objecte
hi sols llegir, graciosa una rondalla;
cada arbre t' canta una cansó volguda;
te parlan los seus murs y fins sas pedras;
y es que allá t' dú l' amor de la familia
tal com aquí t' ha duyt l' amor de patria.

Eix amor sant, com foch-follet tendríssim,
á cau de cor fa temps que t' festejava;
y avuy ¡per fi! l' has correspost; oh dona,
venint vora sa llar á consagrarhi;
¡has tardat, pro has vingut! la Patria espera
que la llassada no 'n será menys forta.

Quan lo Senyor formá ton cor, d' argila,
lo va rublir d' amor inagotable;
¡cóm lo sabrá negar á Catalunya
qui si cent fills tingués cent n' aymaria?
malas patricias son las mares malas,
y 'ls millors fills son los millors patricis!

Aymala donchs de ferm; ¡abdós sou mares!
l' una dona homes grans, l' altra grans homes;
y si un jorn nostra rassa degenera,

devant de Deu tú 'n quedas responsable;
tú, del humá llinatge lo custodi
á qui 'l Cel ans de naixer ja 'ns confía!...

Aymala, sí, y á ta fillada ensenya
de venerar sas tradicions y usatges;
de ben parlar sa llengua, tan hermosa;
la que 'ns pertany desde 'l comens dels sigles,
la que 'l Creador mateix posá en los llavis
de la primera dona catalana.

Ella es la més suau y la més dolsa;
la que l' accent del cor més bé modula;
la més potentia, la més brava y franca,
la que entusiasma 'l seny y l' electrisa,
grave y sonora per pregar... valenta
per menys preuhá als tirans que la motejin!

Dígabo aixís á tos infants, oh dona,
tot allitantlos ab ta veu de fada;
aquella veu que ja maymés s' oblida
per anys que 's visqui ni per molt que 's peni
tot temps conhort del orfe que l' anyora,
eco del Cel que al mateix cel nos guía.

Dígalsho aixís; y quan la son mitj elogui
sos blaus ullets, violetas celestivas
després del parenostre pels bons avis
y per tots los passats que 'n pau reposan
¡féslosen resá un més... ¡per Catalunya!
un més, per nostra pobre Morta-viva!!

AGNÉS ARMENGOL de BADIA.

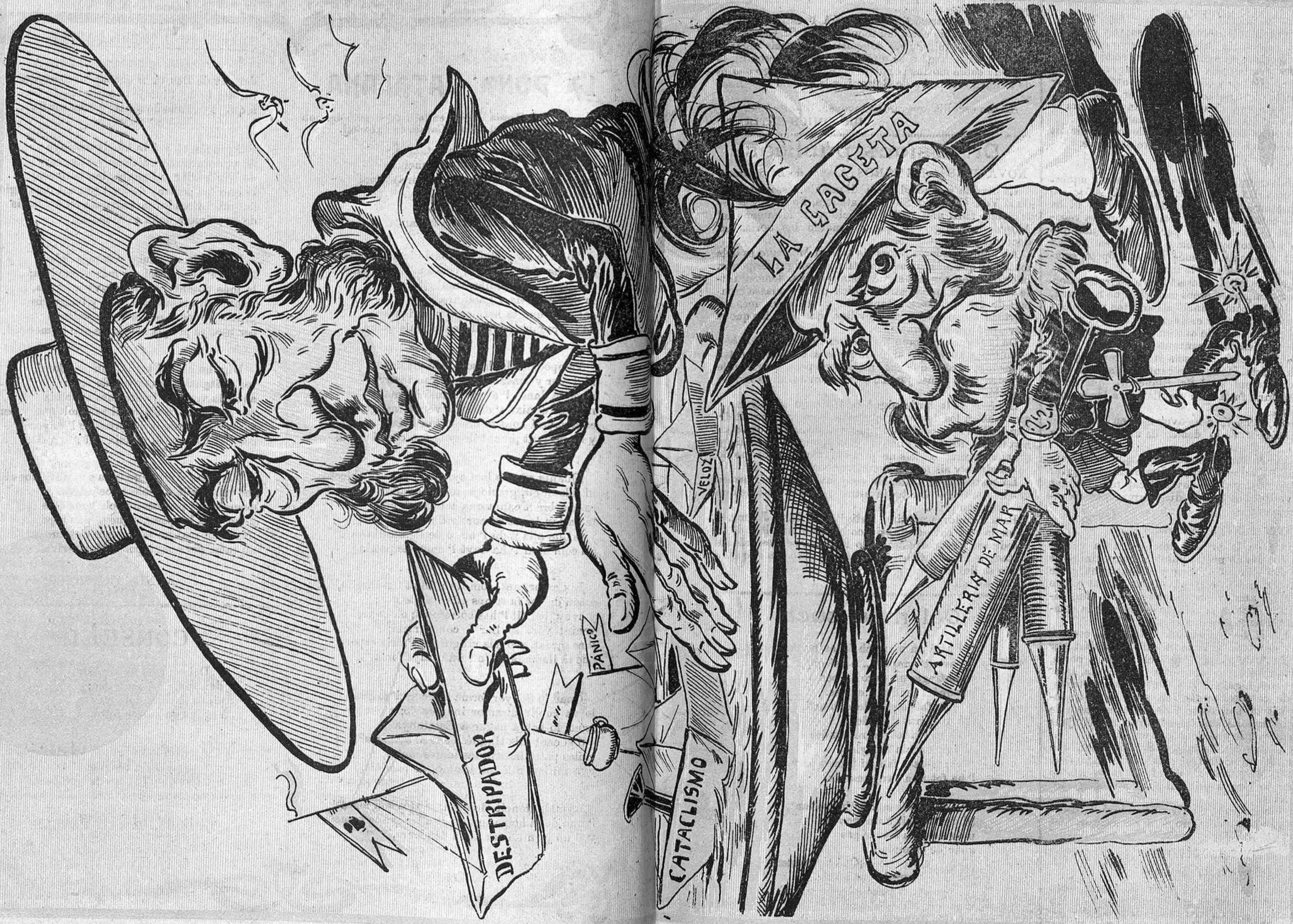
CONSELL

Del oci com de la pesta,
deu fugir tot ser humá;
ell es la camí del vici
segons un antich refrá.

Aymém lo trevall qu' es vida
y fonament del progrés;
pensém que 'l temps qu' are passa
ja no tornarà may més.

DOLORS RIERA Y BATLLE.

El ministre de Marina y el sorge de Sant Quintí s'entretenen fent l'esquadra pel Retiro de Madrid.

TEATROS

NOVETATS

Las tres representacions donadas dissapte y diumenje passat del espectacle lirich *De la terra al sol*, van servir pera demostrar que dita obra serà sempre escoltada ab gust y admirada també ab agrado per la serie de escenas críticas y cómicas que conté y per l'aparat escénich, obra del malograt Soler y Rovirosa, que ab tot y fer aprop de vinticinch anys, encara se conserva com si s' tractés de obra de quatre dias.

Pera las próximas festas creyém se deurá repetir dit espectacle; donat lo bon éxit que encare obtingué.

TIVOLI

No podría faltar en las óperas que 's donan á aquest teatro la del immortal Meyerbeer, titulada *L' Africano*, majorment contant ab *qu rieto* de forsa com hi ha pretensions de contarhi, habent obtingut aquesta vegada un conjunt molt deficient per no tenir més que tiple lleugera y baritono; los demés artistas estigueren tan sumament desiguals que més que una ópera, semblava cantessin la parodia de la mateixa.

Sentím ser severs ab lo desempenyo lograt, majorment tenint en compte los preus módichs que regeixen, pero com que la Direcció anunciá als artistas novament contractats de celebritats y eminencias, creyém ser de justicia dir la veritat á fi de que en lo successiu, no 's prodiguin tals calificatius á cantants *neules*.

Com hém dit, en *L Africano* sols mereixeren l'aplauso del públich la Srta. Homs, que cantá sa part ab tanta modestia com talent y al Sr. Blanchart, que en lo Nelusko anyadí una fulla mes de llaurer á las moltas que te logradas.

A última hora, se 'ns diu pera avuy está en preparació ab la mateixa *Africana* lo debut de un nou tenor y serà aquest lo Sr Costa.

No duptém que 'n surtirá molt millor, que la *eminencia* vinguda de Italia, y ab tot, la Empresa pera lograr sa contracta, no ha hagut de enviar á cap representant seu á fer un viatge com ho feu días enrera per alcanzar aquellas *eminencias*.

CATALUNYA (Eldorado)

Lo Sr. Dicenta, en la present temporada ha volgut ser galant en extrém ab nostre públich, concedinli las primicias de son drama *Aurora* y últimament las de *Raimundo Lulio*, que s' estrená dijous passat y que vist son éxit s' ha anat representant á diari, fins di lluns que tingué lloch la funció de despido de la companyia, per haber acabat sa contracta.

Tractar la figura de *Raimundo Lulio* en la escena, era sumament escabrós y de molt difícil resultat, per reunir las qualitats de náutich, teólech, filósoph, poeta, matemátich y quimich, habent optat en Dicenta, tractarlo solament com á galant y resolt en sas aventuras.

La obra es de carácter romántich y per lo tant adequada al propósit de son autor y de son comés hem de manifestar que 'n sortí sumament airós, sobrepujant en forsa dramática á la que demostrá en *Aurora*.

En la execució se hi distingí lo Sr Thuillier, que 's vegé había fet un estudi acabat del protagonista, habent produhit un extraordinari efecte la escena de la catedral per lo que 's cridá al autor en escena un sens fi de vegadas.

Lo conegut escenógrafo Sr. Urgellés pintá la decoració de la catedral ab molta propietat y mérit escenográfico.

TEATRO TÍVOLI

(Concerts de Euterpe)

Pera divendres próxim, festivitad de S. Jaume, está anunciat lo quart concert de la present temporada ab un extraordinari programa compost de tres parts y tot ell dedicat á obras de Clavé, ja que 'n forman part *La*

font del roure; Las flors de Maig; A Montserrat; La violeta; Gloria á España; Los xiquets de Valls y Las galas del Cinca.

Com á *plat* extraordinari, hi haurá l' estreno de *La Segú*, composició coral del reputat mtre. Sr. Candi.

Com ja es sapigut, las composicions vocals estarán intercaladas entre las de orquesta, habentse escullit, la *sinfonia* sobre motius populars de Ribera, *Les girondins* de Litolff, lo minuet de Bolzoni y la *Zoraida* de Orense.

Ab tan escullit programa preveyém un altre plé.

UN OMICH RETIRAT

Diversions públicas

NOVA PLASSA DE TOROS (Arenas de Barcelona)

La corrida anunciada pera diumenje passat ab toros de la Vda Concha y Sierra, matadors, Fuentes y *Bombita chico* sufri una petita variació ab l' aditament del *Morenito de Algeciras* que li donaren las borlas del doctorat pera matar toros.

Ab aquest poderós refors ja que en *Morenito* es dels matadors que més justas simpatias ha sapigut despertar, la entrada en conjunt sigué bastant fluixa, demostrantse un cop més que nostre públich está ja massa escamat de las *eminencias* taurófilas y prefereix més las corridas anomenadas de novillos, que son las que 's trevalla ab més voluntat.

De la feyna que feren los *cè ebres* Fuentes y *Bombita chico*, basta ab dir que sigué la queja es costum en ditas *celebritats*, aixó es que son molt bons pera cobrar mils pessetas pero sense justificar tal extraordinaria remuneració.

L' héroe de la tarde sigué lo *Morenito de Algeciras* que tant en los dos toros que matá com en lo parell de banderillas que posá al últim toro, demostrá que com á voluntat ningú 'l guanya y en quant á valentia y dignitat torera, es dels de primera fila (y aixó que no cobra cinch y sis mils pessetas per corrida.)

Lo bestia que 's lidiá, en conjunt sigué flux, sense gens de bravura. No tenia altra condició notable que ser molt ben criat.

Pera divendres próxim, festivitad de Sant Jaume, s' anuncia una extraordinaria corrida de novillos de la acreditada ganaderia de Pablo Romero, per los valents matadors *Paioco, Chico de la biusa y Canario* que sens dupte se lluhirán.

Bon cartell.

Del meu sach

Entrá un marrech á una tenda y havent comprat... no sé qué, vá entregar un duro en pessa per qué 'l tender li cobrés.

—Es fals aquet duro, murri, (vá dirli irat 'l tender).

—Es mentida! va respondre ab ignocencia 'l baylet.

¿Com pot ser fals, si 'l méu pare l' ha fet nou avuy mateix?

—Féu molt mal de beure tant, (li deyan ahir á un mona) puig després á cada pas anéu de trompis.

—¿Qué 'm contan!

No es lo beure lo que ho fá; (respongué 'l Baco ab gran sorna) lo mal es aná á passeig després de fer tantas copas.

PEPET DEL CARRIL.

LA TOMASA

MARINESCA

—Senyoreta: aprofito aquesta ocasió tant oportuna per oferirli el Hansol y demanarl'hi relacions...

—Demaní'ho á la *mamá*, qu' are 's talla els ulls de poll allá á la sorra.

—¡Apa, noyas! ¿que no fém la *planxa*?

—No pas jo, Quimeta! Densá que la Cecilia de Madrit las empleya per matar *Pastors*, no puch sentirne parlar de *planxas*!

LA TOMASA
CUPÓ PRIMA N.º 37 (1)

Que dona dret á adquirir per

DOS RALS

lo drama en tres actes y en vers

LO GENI DEL MAL

original de PERE REIG Y FIOLE

qual preu corrent es lo de

DOS PESSETAS

(1) Caduca als vuyt días ó avans si s' agotan
 ls exemplars.

A una que 'm fá mala cara

Moltas voltas pel carré
 t' he trovat que 't passejaves,
 y al dirte ¡adeu! t' has girat
 sens ni resposta tornarme.

Jo no sé pas qué t' he fet
 perquè així 'm tombis la cara,
 ¿dech ésser molt lleig per tú!
 ¡tan guapo qu' ans 'm trovavas!...

Y si bé he cavilat molt
 pera coneixer la causa,
 ignoro encare 'l perquè
 tú no 't dignas saludarme.

Ahi' una amiga 'm va dir
 que de mi estás enfadada
 d' un jorn, que sent jovenets,
 no vaig cumplir ma paraula.

Jo aquell jorn, te vaig fer tot
 lo que vares demanarme,
 y si á deure 't vaig quedar
 aquí estich per reintegrarte.
 ¡Per' xó no hém pas de renyir!
 ¡Demana, dona, demana!

F. CARRERAS P.

Campanadas

El govern nort-americá sab ahont té la mà dreta.

Tenia una comissió á Roma per tractar ab lo Sant Pare
 de la evacuació pe 'ls frares espanyols de las islas Filipi
 nas, y la curia pontificia anava donant llargas al assump-
 to.

Donchs bé; mister Roosevelt sense encomenarse á Deu
 ni al dimoni, va donar per telégrafo els despatxos als fra-
 res.

Resultat; que 'l Papa s' ha ajupit á lo que volen els Estats
 Units, sense discutir res.

En Sagasta en vista d' aquest exemple, ha dit qu' ara
 farà y deixará de fer

Y que ara... ¡li fan el mánech!

El día de Sant Jaume fá anys d' alló de la crema...

Aquest any els greixosos enclaustrats en vista de las vic-
 torias conseguídas per devant y per detrás, pensan solem-
 nis r l' aniversari ab un plat obligat; la crema.

Pero ells no saben que tan delicada questió no pot trac-
 tarse segons cóm, porque... crema també.

A Santiago de Galicia s' ha celebrat aquestos días un
 Congrés Católich ab gran concurrència de bisbes, arquebis-
 bes y cardenals. S ha tractat en dit Congrés de varias cosas
 que interessan á la gent de la iglesia y entre altras s' ha
 dit que la governació de 'ls estats deuria anar á cárrech
 del clero y principalment la instrucció de la joventut.

Si el pare Román arriba á ser allí, podía preguntar; -La
 instrucció de la joventut?... ¿Encara més?

Jo als meus deixeples 'ls deixo
 instruhits de mala manera,
 «por arriba, por abajo»
 per devant y per darrera.

*

La setmana passada, á la iglesia de Sant Pere de las
 Puellas un capellonet que no s' ha pogut esbrinar qui es
 ni com se diu, intentá repetir la *sort* del pare Román, pero
 á la inversa, ab una nena de sis anys.

No arrivá com l' escolapi del carrer Ample al *consuma-
 tum est* pero no fou per falta de ganas.

Aquesta gent de las faldillas negras 's va posant impo-
 ssible.

Si envias noys al colegi
 venen fets una desgracia ..
 Si envias noyas al temple
 té las tornan columparias...
 Lo millor ab la gent negra
 será fer *tábula rasa*
 ab un nou any trentacinch
 que no s' salvi ni una rata!

*

L' eco en la premsa de 'ls xucla-llantias regionalistas,
 el *Cu-cut*, 'n té pocas pero bonas.

Una de las pocas bonas qu' ha tingut, es la que fa refe-
 rencia á un fulano de Cornellá del Llobregat, director de
 una «Academia Industrial» (?) del mateix poble (que 'ls
 vehins encara no coneixian) y president del Comité de Fusió
 republicana de la Comarca del Bajo Llobregat (!!!)

Es aquest, un tipo saladíssim digne del sarandeig que li
 aplica el *Cu-Cut* per la conferencia bufa que doná fa pocas
 nits en lo teatro «Iris» d' aquella població, y en la que va
 fer l' estupendo descubrimet de que l' aire conté carbono
 (en lloch de dir ácit carbónich).

En *Camelo* deu ser molt amich de 'n *Xirigotas* á la quenta,
 porque *La Publi* prén el seu partit, publicantli una carta
 kilométrica contra 'l *Cu-Cut*, en la que no descubreix al-
 tre cop el carbono, pero en cambi posa al descubert el seu
 cervell buyt com carbassa vinera marca *Doys*, que son las
 recomanadas, com els gavinets de l' «Am»

La principal defensa de n *Camelo* contra 'l *Cu Cut* es,
 presentarse com á campeó de 'ls demócratas de Cornellá
 sent aixís que aquets ni menos *se l' escuch n*.

Suposém que á nosaltres no 'ns tatxará de ratas de sa-
 gristia com als del altre setmanari y per lo tant li dirém
 que á Cornellá no farà forrolla ni entre 'ls avansats ni en-
 tre 'ls retrógrados, puig ningú 'l creu; que no pot ensenyar
 res á cap de 'ls honrats obrers cornellanenchs, com no siga
 de fer *esses* y d' estomacar á la *costella*; que no 'ls hi deu
 parlar en castellá porque aviat els escudellers del poble
 quedarán buyts á causa del malehit *assiento*; que no hi es-
 mersi «sus facultades ni su dinero» porque las primeras ja
 las gastá totas descubrint el carbono del ayre y el segón
 costaria algún blau á la própia; que no inventi fantasmas
 de cacichs que á Cornellá no existeixen, ja qu' es un poble
 mirall per lo ben administrat, cult y digne; y que s' ho

pregui finalment del cap aixó de créurers que á Cornellá algú 'n fa cas, perquè allí Carnestoltas sols el celebran un cop al any.

En una paraula. En *Camelo* farà molt santament no a-nant á perturbar la pau y la tranquil·litat del poble ahont guanya el pa, volguenthi portar los *faroleries* de la política madrilenya.

Mala terra es aquella per *La Publi* y 'ls seus edecáns.

*

Ara resulta que la captura de la Cecilia Aznar no es deguda á la guardia civil, encara que aquest cós s'atribueixi el servey.

La captura vá déures exclusivament al zel d'un vehí de Puigcerdá anomenat Francesch Sala y per cert que mitj tingué d'imposarse perque la benemérita la posés presa.

Aixís y tot lo cós de la guardia civil recaba ara tota la gloria per ell y no vol que sigui dit que un particular tingué mes bon nas que la benemérita.

¡Vaja si! Un'altra llegenda per terra...

Y prou d'aquest color.

*

Segons els periódichs de Madrit, en Moret ha enviat comunicacions secretas als jefes de la guardia civil de las provincias á las que facturarà darrerament la última fornada de governadors, encarregant als primers que sobretot no deixin de vigilar als segóns.

¡Si tindrà l'home confiança ab la quadrilla!

Si jo fos governador no l'aguantaria aquest insult.

M'encararia ab don Segimón y li cantaria *claritu*;

Tal sospita no consento...

¿Qué s'ha figurat vosté?

Per ser com vosté suposa

m'hauria de dir... ¡Moret!

*

Ab motiu de un atropell que ocasioná la mort de dos nens á Sant Gervasi 's posá de relleu la inhumana conducta de las germanas de la Caritat que tenen á son càrrech la Casa de Salut de la Mare de Deu del Pilar.

Aquestas germanas (?) negaren tot socorro, desde 'ls serveys d'un metje fins á un llit y una cadira per atendre á las infelissas victimas del accident.

El públich quedá indignat al veure tanta duresa de cor.

Compadim sincerament a s malalts de la casa de curació citada.

Y proposém que las germanas de la Caritat no usin més aquest nom d'una virtut que profanan. Dehuen dirse germanastras de la Crueltat.

*

En Moret al nombrar empleats del Govern té un sistema molt expeditiu.

Ans de marxar á pendre possessió de 'ls respectius destins 'ls fá estendre y firmar la dimissió, deixant sols la fetxa en blanch.

Aixís, á tot' hora, no més té que posar el día y está presentada la dimissió vulgas ó no vulgas.

El procediment es boních y en mans d'un'altra governant sería de resultats práctichs.

En mans de 'n Moret, no. En Moret 'ls dimitirá, no quan ho fassin malament que sería lo lógich, sino quan á n'ell li convingui.

¡Que será precisament, quan als pobles els convindria menos el cambi de governador!

*

Diumenje prengué l'alternativa en la plassa de Toros nova, el *diestro* «Morenito d'Algeciras»

Es l'únic cas de descentralisació... *artística* que 'ns concedeixen els madrilenys.

Pero no 'ls ho agraheim.

Encara que 'ns tatxin de mal agrahts y diguin quan els demaném altras descentralisacions; — «Pide más que un catalán»—

GRAN REGALO

als lectors de

La Tomasa

Magnífica alegoría de **LA REPUBLICA** tirada á catorze tintas, propia per societats republicanas y democráticas y per adornar la llar de tots aquells que professan ideas de progrés y redempció.

Lo distingit artista R. Cebriá un de 'ls dibuixants cataláns que han conseguit més profit y gloria en l'extranger, personificá **LA REPUBLICA** ab una robusta y majestuosa matrona empunyant ab sa má dreta l'estandart del Progrés y portant en la esquerra la balansa de la Justicia. A sos peus las cadenas trossejadas de la Esclavitut s'amagan entre 'ls llorers de la Victoria. Els trofeus de la Ciencia y el Treball, els atributs de las Arts, la Industria, l'Agricultura y el Comers forman artística agrupació. Al fondo, l'Arch de Sant Martí simula una era de prosperitat y bonansa mentres el Sol magestuós d'un dia de Llibertat, Iguáltat y Fraternitat vé á iluminar la rassa humana, ja per sempre més felissa y ditxosa.

La hermosa concepció del notable artista R. Cebriá, está avalorada per una execució pulcra y perfecta sobre bona cartulina de 66 per 50 c. m.

LA REPUBLICA de R. Cebriá deu esser adquirida per tots els republicáns y demócratas sense distinció de bandería.

LA TOMASA, en obsequi á sos compradors, cedeix la citada alegoría á preu de regalo, gracias á una combinació ab l'autor. Lo preu corrent de **LA REPUBLICA** es 2'50 pessetas y **LA TOMASA** la servirá á tot aquell que la demani directament ó per mediación de 'ls corresponsals, al inverossimil cost de **DOS RALS**, enviant l'adjunt cupó avans del 31 del mes corrent.

31 de Juliol	C U P O	LA TOMASA
Val per un exemplar alegoría de		
La República		
2 RALS		

NOTA.—Als corresponsals se 'ls farà desquiento.

ALTRA NOTA.—L'Administració de **LA TOMASA** no respón de las pérduas en Correus, si no 's certifica el paquet, en qual cas s'ha d'afegir un ral més al import de la lámina ó sigan **TRES RALS**.

LITOGRAFIA BARCELONESA

SANT RAMÓN, 6. - BARCELONA

LA HEROINA DE LA PLANXA

«...Cecilia es una mujer hercúlea muy capaz de dar cuenta de un hombre»
«...Todo lo que atañe á Cecilia interesa sobremanera al bello sexo»

(De 'ls diaris madriler /)